

være med til en Ordning af dette Fælledspørgsmaal, synes jeg, at vi have en ganske naturlig Forpligtelse til at tage Hensyn til, at Ordningen ikke bliver til Skade for den store menige Befolkning i Kjøbenhavn. Man kan dog virkelig ikke se Sagen saaledes: her er to Partier, den ene er Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse og den anden et Ministerium, Kirkeministeriet i Forbindelse med visse andre Ministerier, og naar de ere blevne enige om, at dele Fællederne paa den og den Maade, er der ingen, der kan have noget at sige dertil. Det ligger jo i Virkeligheden i Rigsdagens Haand at bestemme, om disse store Arealer, jeg tænker nærmest paa de tre Fælleder derude, som ere to hundrede og nogle og halvhjersfindstue Tdr. Land, skulle faa en Anvendelse, som maaste overordenlig mange i Kjøbenhavn i høj Grad ville beklage, fordi den forhindrer, at Kjøbenhavn kan udvikle sig paa en sund og smuk Maade. Jeg skal i saa Henseende henlede Opmærksomheden paa, hvorledes hele det store Nørrebro-Kvarter har udviklet sig her i Kjøbenhavn. For 30—40 Aar siden havde det endnu en landlig Karakter, der var Haver og aabne Pladser, og der kunde Kjøbenhavnerne tumle sig nogenlunde frit. Naar man nu gaar ud paa Nørrebro, lige fra Søerne og helt ud til Lygten og Jærnbanen, ser man ikke andet end brolagte Gader, naar man undtager Assisstens Kirkegaard, og man kan virkelig ikke godt henbise Kjøbenhavns Ungdom til at tumle sig paa Kirkegaarden. Den udgør vel et stort Areal, men den er ikke nogen god Legeplads for Kjøbenhavns Ungdom; og at bruge den som Legeplads for den kjøbenhavnske Ungdom vilde heller ikke være nogen smuk Anvendelse af en Kirkegaard. Men naar man bortser fra denne aabne Have, er Nørrebro blot et stigt og ledeligt Kvarter her igennem. Der er ude i den store Bydel knapt nok et Torv eller en Plads, som kan give nogenlunde Spillerum for friere Bevægelse. Nu er jo altsaa Meningen med denne Overenskomst, at Kjøbenhavn skal kunne udvide sig ud over Vlegdamsvejen og Strandvejen o. s. v.; og Magistraten eller Kjøbenhavns Kommune, som faar disse Arealer til fri Raadighed, skal ikke have nogen som helst Begrænsning i saa Henseende. Man kan altsaa frygte for, at der vil komme et nyt Nørrebro Kvarter derude, og det vilde jo være meget uheldigt. Sagen stiller sig jo ganske ejendommeligt, medens Forholdet nu er det, at Staten, Militæretaten, har en Servitut over disse 270 Tønder Land, som bevirkter, at de maa ligge frit og aabent, kommer Kjøbenhavns Kommune nu og forlanger eller

ønsker, at Staten skal opgive sin Servitut mod at faa overdraget 73 Tdr. Land, tror jeg det er, af disse Fælleder, og nogle Arealer andetsteds. Man skulde da tro, at det var Staten, som fra sin Side vilde sige til Kommunen: Ja, men naar I skulle have fuld Raadighed over de Arealer, I faa, disse 197 Tdr. Land af de 3 Fælleder, maa vi virkelig paase, at de blive anvendte paa en for Hovedstadens Befolkning i det hele taget hensigtsmæssig Maade, og der er i alt Fald visse Betingelser, vi stille, vi kræve en Servitut lagt paa Arealerne, men en ikke videre generende Servitut, hvis Indhold falder sammen med det, I i Virkeligheden selv maa ønske at anvende disse Grunde til. Men det er jo det ombendte, der her sker; det er Kjøbenhavns Kommune, som paalagde Staten en Servitut med Hensyn til de Grunde, som Staten erhverver. Jeg vil dog dertil sige, at jeg har i og for sig ikke noget imod, at der paalægges Staten med Hensyn til nogle af de Grunde, den erhverver, den Servitut, at vedkommende Grunde kun maa bebygges i Statsøjemed. Meningen er jo naturligvis dels, at Kommunen ikke vil have, at Staten skal træde i Konkurrence med den med Hensyn til Bebyggelse, og dels er det vel ogsaa Meningen, at disse Grunde skulle ligge frit, at der ikke maa blive altfor indskrænket og indeluffet i Omegnen af Byen. Det er altsaa et meget smukt Djemed, men man kan ikke ræsonnere som saa, at naar man nu lægger en saadan Servitut paa Staten, vil den kjøbenhavnske Ungdom faa sine Legepladser, sine Tumlepladser paa Statens Grund. Bortset fra, hvorledes den højtærede Krigsminister vil stille sig i Fremtiden, naar Eksercerpladsen bliver meget begrænset, er det i alt Fald klart, at naar Grundene for en stor Del skulle benyttes til Bebyggelse, kunne de ikke bruges til Sport- og Legepladser for Kjøbenhavns Ungdom, og jeg vilde finde det ganske naturligt, om Staten eller Krigsministeriet for Fremtiden vilde sige: Nej, med de begrænsede Arealer, vi nu have til vore militære Etablissementer eller til vor Eksercits, kunne vi virkelig ikke vise den Liberalitet, som vi hidtil have vist, at lade dem staa aabne for Publikum; I maa henvende Eder til Kommunalbestyrelsen, den maa staffe Eder det, I mulig have Trang til. Jeg ser altsaa ikke, at der ved at lægge Servitut paa Staten er naaet noget for hele den kjøbenhavnske Befolkning til Hjælpstgørelse af den faktiske Trang, som er til Stede, og jeg vilde derfor finde det ganske naturligt, at Staten sagde: Ja, naar vi skulle paatage os en Servitut for de Grundes Vedkommende, som gaa over til os,